

Ujvári István emlékezete

Tisztelt Hallgatóim!

Ünnepre jöttünk össze. Az egyik legismertebb lőwys-boronkays matematika-fizika szakos középiskolai tanár emléktáblájának felavatására. Íme, a tervből, amelyet egykori munkatársai és tanítványai szorgalmaztak, a volt iskolája alapítványának erkölcsi és anyagi támogatásával végre valóság lett.

Köszönet érte a cselekvőknek: elsőként Eröss Sándornak valamint Pádár Sándornak a kezdeményezőknél, az ismert és ismeretlen további közreműködőknek.

Hirdesse e helyen ez az emléktábla az ember „homo pedagogikus”, a példamutató tanár és elkötelezett kisközi polgár emlékét, megbecsülését itt, saját pátriájában.

Mert ebben a házban élt, termékeny gondolatai itt születtek, naponta innen indult tanítani és az eredményekben, sikereken bővelkedő nehéz szolgálata után mindig ide – e helyre, ebbe a házba tért vissza megpihenni.

Ünnepeltük itthon, a családjában és az iskolai katedrán tanítványai és munkatársai köszöntötték gazdag pályájának elismerése, kitüntetései alkalmából. Hamvait is Vác földje, a szülőföld fogadta be.

Emlékének idézésére most is, a későbbi években még inkább sokáig szükség lesz. Így gondoljuk, így érezzük mi, az utána következő nemzedék tagjai, volt tanítványai, akiknek még részünk lehetett baráti kézfogásában, lassan elhalványuló élményekben, oktató szavainak igazában.

Ki volt Ujvári István?

Ez a késői utódok rákérdezése lehet, azoké, akiknek már nem jelenthet ez a név ismerőst, barátot, kortársat. A fennmaradt műben, a rájuk hagyományozott örökségben, az iskolai táblaképeken és itt e helyen az emléktábláról ismerhetik majd fel az alkotó embert.

Ki volt hát Ujvári István?

Tömören felelhetünk: Jelenség volt.

Az a pedagógus, aki minden ízében, szavában, cselekedetében az iskoláért, az övéért, a szűkebb- tágabb közösségért, a felnövő nemzedékek tanításáért, neveléséért, a maradandó értékek megteremtéséért fáradozó, önmagát adó alkotó ember volt.

A „hajdani eminens váci diák” hosszú, termékeny, szépívű életpályát futott be. Az egyetemi évek után a gépipari technikum akkor nagyon zilált állapotú diákokotthonában kezdte meg szolgálatát. A méltán sokat dicsért első igazgatója, dr. Gyalmos János figyelt fel kiváló

szervezőképességére, alapos szakmai tudására, sokoldalú latinus műveltségére. Felkarolta, majd kinevezte őt matematikatanárnak.

Több mint fél évszázadon át előbb a Lőwyben, majd szorgalmazására az egyik kiváló tanártársáról elnevezett Boronayban az egymást váltó diáknemzedékek hosszú sorának tanította tantárgyát, közben több megyére kiterjedően kereste és kutatta a diáktehetségeket.

Mi akik ismertük, csodáltuk nyíltságát, becsületességét, érzékenységét, évelődéseit, ugratásait, derűjét és komolyságát az ünnepeltnek.

Csodáltuk szorgalmát, felkészültségét, hagyománytiszteletét, az új iránti fogékonyságát. Hitével, példamutató tanári magatartásával, kutatói és közéleti tevékenységével kiérdemelte mindannyiunk tiszteletét.

Már országosan ismert alkotó pedagógusként munkássága betetőzéseként kitalálta, elméletileg megalapozta, megszervezte és igazgatóként vezette a matematika tehetségek gondozásának egyik eredményes formáját. Közben mint a Magyar Tehetséggondozó Társaság egyik alapítója és a választmányának örökös tagja tapasztalatait közkinccsé tette, s ezzel neve és munkássága határainkon túl is ismertté lett.

A magyar középfokú köz- és szakoktatás területén végzett kiemelkedő szolgálatával, nyomtatásban is megjelent publikációival, hely- és iskolatörténeti írásaival maradandó értéket teremtett, s ezzel bevészte nevét iskolája, városa és az egyetememes matematika oktatásának hazai történetébe.

Emlékbeszédem zárásául hadd osszam meg önökkel Szabó Magda gondolatát!

„Csak azok halnak meg, akik egész életükben nem csináltak semmit. Aki tett valamit, nem magáért, hanem másokért, mindenkiért, az megmarad.”

Ezen gondolatok jegyében avatom fel az emléktáblát, és azt kívánom legyen jelképe ez a tudós váci elődök tetteinek és a hűséges krónikás Ujvári István emlékezetének.